

1

Костанай облысы әкімдігі
денсаулық сақтау Басқарманың
"Қарабалық аудандық ауруханасы" КМК
бас дәрігерінің м.а.
2023 жыл «09» тамыз № 256
бұйрығымен Бекітілген

"Қарабалық аудандық ауруханасы" КМК сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

1. **Қоғамдық қатынастар саласының атауы:** денсаулық сақтау.

2. **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеушінің атауы:**
Костанай облысы әкімдігі денсаулық сақтау басқармасының "Қарабалық аудандық ауруханасы" КМК Комплаенс-қызметі.

3. **Сыбайлас-жемқорлыққа қарсы стандарттарды құрастырудың мақсаттары болып табылады:**

1) Денсаулық сақтау саласында жұмыс жасаушы тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықтарын қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақытылы анықтау және олардың теріс салдарының алдын алу.

4. Сыбайлас-жемқорлыққа қарсы стандарттардың қағидаттары болып табылады:

1) заңдылық;

2) ашықтық;

3) әдептілік;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқытары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас-жемқорлық іс-қимылдардан қорғау;

5) мүдделер жанжалына жол бермеу

4. **Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар қозғайтын салаларда жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:**

4.1.1. Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал ету, мемлекеттік және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарау;

4.1.2. адал, әділ, кішіпейіл болу, жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтау, азаматтармен және әріптестерімен қарым-қатынаста сыпайылық пен әдептілік таныту;

4.1.3. олар қабылдаған шешімдердің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз ету;

4.1.4. жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;

4.1.5. мемлекет мүдделеріне нұқсан келтіретін, мемлекеттік органдардың жұмыс істеуіне кедергі келтіретін немесе тиімділігін төмендететін іс-әрекеттерге қарсы тұру;

4.1.6. қызметтік міндеттерін тиімді атқару үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыру, Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулер мен тыйымдарды сақтау;

4.1.7. өз іс-әрекеттерімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себеп бермеуге, сын үшін қудалауға жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;

4.1.8. жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде кәсіпорынның және оның қызметкерлерінің және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау;

4.1.9. шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау;

4.1.10. мүліктің сақталуын қамтамасыз ету, автокөлік құралдарын қоса алғанда, сеніп тапсырылған мүлікті ұтымды, тиімді және тек қызметтік мақсатта пайдалану;

4.1.11. қызметтік тәртіпті мүлтіксіз сақтау, өзінің қызметтік міндеттерін адал, бейтарап және сапалы орындау, жұмыс уақытын ұтымды және тиімді пайдалану;

4.1.12. тұрақты негізде көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру жөнінде шаралар қабылдау, көрсетілетін қызметтерді тұтынушының сұраныстарына толық назар аудару;

4.1.13. заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу.

4.1.14. іскерлік этикет пен ресми мінез-құлық ережелерін сақтау.

4.1.15. кәсіпорын қызметкерлерінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде олардың сыртқы келбеті мемлекеттік ұйымдардың беделін нығайтуға ықпал етуі, ресми, ұстамдылық пен дәлдікпен ерекшеленетін жалпы қабылданған іскерлік стильге сәйкес келуі керек.

4.1.16. кәсіпорын қызметкерлері қызметтік жағдайын және онымен байланысты мүмкіндіктерді қоғамдық және діни бірлестіктердің, басқа да коммерциялық емес ұйымдардың мүддесі үшін, оның ішінде оларға деген көзқарасын насихаттау үшін пайдаланбауға тиіс;

4.1.17. кәсіпорын қызметкерлері, оның ішінде басшы лауазымдарды атқаратындар ұжымда өздерінің діни сенімдерін ашық көрсете алмайды, бағынысты қызметшілерді қоғамдық және діни бірлестіктердің, басқа да коммерциялық емес ұйымдардың қызметіне қатысуға мәжбүрлей алмайды;

4.1.18. қарапайымдылық таныту, тиісті қызметтерді алу кезінде өзінің лауазымдық жағдайын баса көрсетпеу және пайдаланбау;

4.1.19. өз тарапынан қоғамдық имандылыққа, тәртіп пен қауіпсіздікке қол сұғумен ұштасатын заңнама талаптарын бұзуға жол бермеуге және басқа азаматтарды құқыққа қарсы, қоғамға жат әрекеттер жасауға тартпауға.

4.1.20. басшылардың бұйрықтары мен өкімдерін, жоғары тұрған органдар мен лауазымды адамдардың лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған шешімдері мен нұсқауларын орындау;

4.1.21. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, лауазымдық өкілеттіктерін атқару кезінде алынған, азаматтардың жеке өміріне, ар-намысы мен қадір-қасиетіне әсер ететін мәліметтерді жария етпеуге және олардан мұндай ақпарат беруді талап етпеуге;

4.1.22. Егер кәсіпорын қызметкерінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы ақпарат болса, ол мұндай құқық бұзушылықтың алдын алу және тоқтату жөнінде қажетті шаралар қабылдауға, оның ішінде жоғары тұрған басшыны, кәсіпорын басшылығын, уәкілетті мемлекеттік органдарды жазбаша нысанда дереу хабардар етуге тиіс. Кәсіпорын қызметкері сондай ақ аталған адамдар мен органдарды оны басқа адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы дереу жазбаша нысанда хабардар етуге міндетті;

4.1.23. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік органның ақпараттық ресурстарымен жұмыс процесінде ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету;

4.1.24. кәсіпорын қызметкеріне сыбайлас жемқорлыққа негізсіз жария айып тағылған жағдайда, ол осындай айып табылған күннен бастап бір ай мерзімде оны теріске шығару жөнінде шаралар қолдануға тиіс.

4.2. өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

4.2.1. ҚР қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілерін, кәсіпорынның ішкі ережелерін, Кәсіпорынның жарғысын, "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңының нормаларын, осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды басшылыққа алу;

4.2.2. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін жағдайлар жасамау;

4.2.3. осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттармен реттелетін қоғамдық қатынастар салаларында қызметті жүзеге асыратын жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мүдделері үшін шешімдер қабылдауға жол бермеу.

4.3. Кәсіпкерлік субъектілерімен шарттық қатынастарды жүргізу кезінде:

- 4.3.1. Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаттарға негізделеді:
 - Мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау;
 - Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру;
 - әлеуетті жеткізушілер арасындағы адал бәсекелестік;
 - Мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы;
 - отандық тауар өндірушілерге, сондай-ақ жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді отандық жеткізушілерге Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға қайшы келмейтін шамада қолдау көрсету;
 - Мемлекеттік сатып алуға қатысушылардың жауапкершілігі;
 - сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;
 - инновациялық және жоғары технологиялық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу;
 - сатып алынатын тауарлардағы зияткерлік меншік объектілеріне құқықтардың сақталуы.

4.3.2. Мемлекеттік сатып алуды жоспарлау кезінде оларды жүзеге асырудың қажеттілігі мен орындылығын негіздеу

4.3.3. тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді саны, сапасы және жеткізу мерзімдері бойынша қабылдауды Мемлекеттік сатып алу туралы жасалған шарттардың талаптарына сәйкес қатаң түрде жүзеге асыру.

4.4. Бөгде ұйымдар мен тұлғаларға қызмет көрсету кезінде:

- 4.4.1. ұйымдарға және бөгде ұйымдар мен тұлғаларға қызмет көрсетуге тартылған кәсіпорын қызметкерлері қоғамдық қатынастардың тиісті салаларында белгіленген талаптарға сәйкес сапалы қызмет көрсетуге тиіс;
- 4.4.2. мемлекет реттейтін қызметтер көрсетуге шарттар жасасу кезінде артықшылық бермеуге;
- 4.4.3. қызметтерді алу үшін тең мүмкіндіктер беру
- 4.4.4. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау үшін алғышарттардың пайда болу мүмкіндігін болдырмау;

4.5. Бағыныстылармен қарым-қатынастағы құрылымдық бөлімшелердің басшыларына:

4.5.1. өзінің мінез-құлқымен бейтараптықтың, әділеттіліктің, жанқиярлықтың, жеке адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне құрметпен қараудың үлгісі ретінде қызмет ету;

4.5.2. меритократия қағидаттарының сақталуын камтамасыз ету, кадрлық мәселелерді шешу кезінде туыстық, жерлестік және жеке берілгендік белгілері бойынша артықшылық көрсетпеу;

4.5.3. олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

4.5.4. еңбекті, денсаулықты қорғауға, тиімді қызмет үшін қауіпсіз және қажетті жағдайлар жасауға, сондай-ақ қызметшілердің ар-намысы мен қадір-қасиетіне кемсітушілік пен қол сұғушылықтың кез келген нысандарын болдырмайтын қолайлы моральдық-психологиялық ахуал жасауға бағытталған шаралар қабылдау;

4.5.5. қызметтік емес сипаттағы мәселелерді шешу кезінде олардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау;

4.5.6. құқыққа қайшы әрекеттерді, сондай-ақ жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларға сәйкес келмейтін әрекеттерді жасауға мәжбүрлемеу;

4.5.7. оларға қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілік, қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік және дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеу;

4.5.8. кәсіпорын басшылығы ақпарат алған күннен бастап бір ай мерзімде қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы өтініштері, оны осы бұзушылықтарды жасауға итермелеу жағдайлары, оның ішінде тексерулер ұйымдастыру және уәкілетті органдарға өтініштер жіберу арқылы шаралар қабылдауға міндетті;

4.5.9. кәсіпорын басшылығы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы хабарлаған, оны осы бұзушылықтарды жасауға итермелеген қызметкерді оның құқықтарына, бостандықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтіретін қудалаудай қорғау жөнінде шаралар қолдануға міндетті;

4.5.10. кәсіпорын басшылары бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тәртіптік жауаптылықта болады.

4.6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды орындау:

4.6.1. осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды кәсіпорынның барлық қызметкерлері орындауға міндетті;

4.6.2. осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін тәртіптік немесе материалдық жауапкершілік кәсіпорын басшысының бұйрығымен белгіленеді;

4.6.3. осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың сақталуы (сақталмауы) туралы ақпарат кәсіпорын қызметкерлерін аттестаттау және олардың жұмыс тиімділігін бағалау кезінде пайдаланылады.

Утверждено
приказом и.о.главного врача
КГП «Карабалыкская районная больница»
Управления здравоохранения
акимата Костанайской области
№ 256 от « 09 » августа 2023 года

Антикоррупционный стандарт КГП «Карабалыкская районная больница»

Настоящий антикоррупционный стандарт разработан в соответствии со статьей 10 Закона Республики Казахстан от 18 ноября 2015 года «О противодействии коррупции», Методическими рекомендациями по разработке антикоррупционных стандартов, утвержденными Агентством по делам государственной службы Республики Казахстан и противодействия коррупции.

1. Наименование сферы общественных отношений: здравоохранение.

2. Наименование разработчика антикоррупционного стандарта: Комплаенс-служба КГП «Карабалыкская районная больница» Управления здравоохранения акимата Костанайской области.

3. Задачами разработки антикоррупционного стандарта является:

- 1) формирование устойчивого антикоррупционного поведения у лиц, работающих в сфере здравоохранения;
- 2) своевременное выявление коррупционных проявлений и предотвращение их негативных последствий.

4. Принципами антикоррупционного стандарта являются:

- 1) законность;
- 2) транспарентность;
- 3) этичность;
- 4) соблюдение прав и законных интересов физических и юридических лиц и их защита от коррупционных проявлений;
- 5) недопущение конфликта интересов.

4. При реализации прав и законных интересов физических и юридических лиц в сферах, затрагиваемых настоящими Антикоррупционными стандартами:

4.1.1. способствовать укреплению единства народа Казахстана и межнационального согласия в стране, уважительно относиться к государственному и другим языкам, традициям и обычаям народа Казахстана;

4.1.2. быть честными, справедливыми, скромными, соблюдать общепринятые морально-этические нормы, в обращении с гражданами и коллегами проявлять вежливость и корректность;

4.1.3. обеспечивать законность и справедливость принимаемых ими решений;

4.1.4. обеспечивать прозрачность принятия решений, затрагивающих права и законные интересы физических и юридических лиц;

4.1.5. противостоять действиям, наносящим ущерб интересам государства, препятствующим или снижающим эффективность функционирования государственных органов;

4.1.6. повышать свой профессиональный уровень и квалификацию для эффективного исполнения служебных обязанностей, соблюдать установленные законами Республики Казахстан ограничения и запреты;

4.1.7. своими действиями и поведением не давать повода для критики со стороны общества, не допускать преследования за критику, использовать конструктивную критику для устранения недостатков и улучшения своей деятельности;

4.1.8. не использовать служебное положение для оказания влияния на деятельность Предприятия и его работников, и иных лиц при решении вопросов личного характера;

4.1.9. не распространять сведения, не соответствующие действительности;

4.1.10. обеспечивать сохранность имущества, рационально, эффективно и только в служебных целях использовать вверенное имущество, включая автотранспортные средства;

4.1.11. неукоснительно соблюдать служебную дисциплину, добросовестно, беспристрастно и качественно исполнять свои служебные обязанности, рационально и эффективно использовать рабочее время;

4.1.12. на постоянной основе принимать меры по повышению качества оказываемых услуг, всецело ориентируясь на запросы потребителя услуг;

4.1.13. не допускать совершения проступков и иных правонарушений, за которые законом предусмотрена дисциплинарная, административная либо уголовная ответственность.

4.1.14. соблюдать деловой этикет и правила официального поведения.

4.1.15. внешний вид работников Предприятия при исполнении им должностных обязанностей должен способствовать укреплению авторитета государственных организаций, соответствовать общепринятому деловому стилю, который отличают официальность, сдержанность и аккуратность.

4.1.16. работники Предприятия не должны использовать служебное положение и связанные с ним возможности в интересах общественных и религиозных объединений, других некоммерческих организаций, в том числе для пропаганды своего отношения к ним;

4.1.17. работники Предприятия, в том числе занимающие руководящие должности, не могут открыто демонстрировать свои религиозные убеждения в коллективе, принуждать подчиненных служащих к участию в деятельности общественных и религиозных объединений, других некоммерческих организаций;

4.1.18. проявлять скромность, не подчеркивать и не использовать свое должностное положение при получении соответствующих услуг;

4.1.19. не допускать со своей стороны нарушения требований законодательства, сопряженных с посягательством на общественную нравственность, порядок и безопасность, и не вовлекать других граждан в совершение противоправных, антиобщественных действий.

4.1.20. выполнять приказы и распоряжения руководителей, решения и указания вышестоящих органов и должностных лиц, изданные в пределах их должностных полномочий;

4.1.21. не разглашать получаемые при исполнении должностных полномочий сведения, затрагивающие личную жизнь, честь и достоинство граждан, и не требовать от них предоставления такой информации, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан;

4.1.22. если работник Предприятия располагает информацией о коррупционном правонарушении, он должен принять необходимые меры по предотвращению и прекращению такого правонарушения, в том числе незамедлительно в письменной форме информировать вышестоящего руководителя, руководство Предприятия, уполномоченные государственные органы. Работник Предприятия также обязан незамедлительно в письменной форме информировать указанные лица и органы о случаях склонения его другими лицами к совершению коррупционных правонарушений;

4.1.23. обеспечивать информационную безопасность в процессе работы с информационными ресурсами государственного органа в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

4.1.24. при предъявлении к работнику Предприятия необоснованного публичного обвинения в коррупции он должен в месячный срок со дня обнаружения такого обвинения принять меры по его опровержению.

4.2. при подготовке и принятии управленческих и иных решений в рамках своей компетенции:

3.2.1. руководствоваться действующими нормативно-правовыми актами РК, внутренними правилами и положениями Предприятия, уставом Предприятия, нормами Закона РК «О противодействии коррупции», настоящими антикоррупционными стандартами;

4.2.2. не создавать условия, способствующие совершению коррупционных правонарушений;

4.2.3. не допускать принятия решений в интересах отдельных физических и (или) юридических лиц, осуществляющих деятельность в регулируемых настоящими Антикоррупционными стандартами сферах общественных отношений.

4.3. При ведении договорных отношений с субъектами предпринимательства:

4.3.1. Осуществление государственных закупок основывается на принципах:

- оптимального и эффективного расходования денег, используемых для государственных закупок;
- предоставления потенциальным поставщикам равных возможностей для участия в процедуре проведения государственных закупок, кроме случаев, предусмотренных действующим законодательством Республики Казахстан;
- добросовестной конкуренции среди потенциальных поставщиков;
- открытости и прозрачности процесса государственных закупок;
- оказания поддержки отечественным производителям товаров, а также отечественным поставщикам работ и услуг в той мере, в которой это не противоречит международным договорам, ратифицированным Республикой Казахстан;
- ответственности участников государственных закупок;
- недопущения коррупционных проявлений;
- приобретения инновационных и высокотехнологичных товаров, работ, услуг;
- соблюдения прав на объекты интеллектуальной собственности, содержащиеся в закупаемых товарах.

4.3.2. при планировании государственных закупок исходить из потребности и целесообразности их осуществления

4.3.3. приемку товаров, работ и услуг по количеству, качеству и срокам поставкам осуществлять строго в соответствии с требованиями заключенных договоров о государственных закупках.

4.4. При оказании услуг сторонним организациям и лицам:

4.4.1. работники Предприятия, задействованные в организации и предоставлении сторонним организациям и лицам услуг, должны оказывать услуги качественно, в соответствии с требованиями, установленными в соответствующих сферах общественных отношений;

4.4.2. не давать предпочтения при заключении договоров на оказание регулируемых государством услуг;

4.4.3. предоставлять равные возможности для получения услуг

4.4.3. исключать возможность появления предпосылок, для совершения коррупционных правонарушений;

4.5. Руководителям структурных подразделений в отношениях с подчиненными:

4.5.1. своим поведением служить примером беспристрастности, справедливости, бескорыстия, уважительного отношения к чести и достоинству личности;

4.5.2. обеспечивать соблюдение принципов меритократии, при решении кадровых вопросов не оказывать предпочтения по признакам родства, землячества и личной преданности;

4.5.3. проявлять справедливость и объективность при оценке результатов их деятельности, а также применении мер поощрения и взысканий;

4.5.4. принимать меры, направленные на охрану труда, здоровья, создание безопасных и необходимых условий для эффективной деятельности, а также

создание благоприятной морально-психологической атмосферы, исключая любые формы дискриминации и посягательств на честь и достоинство служащих;

4.5.5. не использовать служебное положение для оказания влияния на их деятельность при решении вопросов неслужебного характера;

4.5.6. не принуждать к совершению противоправных поступков, а также поступков, не совместимых с общепринятыми морально-этическими нормами;

4.5.7. не допускать по отношению к ним необоснованных обвинений, фактов грубости, унижения достоинства, бестактности и некорректного поведения;

4.5.8. руководство Предприятия обязано в месячный срок со дня получения информации принять меры по заявлениям работников о коррупционных правонарушениях, случаях склонения его к совершению данных нарушений, в том числе путем организации проверок и направления обращений в уполномоченные органы;

4.5.9. руководство Предприятия обязано принять меры по защите работника, сообщившего о случаях коррупционных правонарушений, склонения его к совершению данных нарушений, от преследования, ущемляющего его права, свободы и законные интересы;

4.5.10. руководители Предприятия несут дисциплинарную ответственность в соответствии с законами Республики Казахстан за неисполнение или ненадлежащее исполнение должностных обязанностей по предупреждению совершения коррупционных правонарушений подчиненными сотрудниками.

4.6. Исполнение антикоррупционных стандартов:

4.6.1. настоящие антикоррупционные стандарты обязательны для исполнения всеми работниками Предприятия;

4.6.2. дисциплинарная или материальная ответственность за неисполнение либо ненадлежащее исполнение настоящих антикоррупционных стандартов устанавливается приказом руководителя Предприятия;

4.6.3. информация о соблюдении (несоблюдении) настоящих антикоррупционных стандартов используются при аттестации и оценке эффективности работы работников Предприятия.

04 бетте түзінделулі, нөмірлеулі және тігулі

